

**Головне управління ДСНС України
у Херсонській області**

**Навчально-методичний центр цивільного захисту
та безпеки життєдіяльності
Херсонської області**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо перевірок на підприємствах, в установах та
організаціях планувальних, облікових та звітних
документів з питань цивільного захисту та навчання
населення діям у надзвичайних ситуаціях

Херсон-2015

У посібнику представлені матеріали на допомогу працівникам ДСНС щодо контролю стану організації заходів з цивільного захисту на підприємствах, в установах та організаціях та стану навчання працюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Розроблено педагогічним колективом навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Херсонської області під керівництвом завідувача обласних та м. Херсона курсів удосконалення керівних кадрів НМЦ ЦЗ та БЖД Бочуркіна С.Л.

Розглянуто та схвалено на засіданні педагогічної ради.

1. Методичні рекомендації розроблено у відповідності до чинного законодавства України з питань цивільного захисту, нормативних документів ДСНС і рекомендуються для використання працівниками районної ланки ДСНС у повсякденній діяльності щодо контролю організації та стану навчання працюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях під час:

перевірок на підприємствах, в установах та організаціях планувальних, облікових та звітних документів з питань навчання населення;

контролю проходження особами, які залучаються до проведення навчання, інструктажів і перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, спеціальної підготовки на територіальних курсах, у навчально-методичних центрах цивільного захисту та безпеки життєдіяльності;

обліку спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, що проводяться на підприємствах, в установах та організаціях відповідно до поданих ними на погодження відповідних графіків;

контролю надання територіальними курсами, навчально-методичними центрами цивільного захисту та безпеки життєдіяльності освітніх послуг підприємствам, установам та організаціям з підготовки та проведення спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту;

контролю за обладнанням на підприємствах, в установах та організаціях інформаційно-довідкових куточків і перевірку відповідності їх тематичного наповнення планувальним документам з цивільного захисту;

проведення щорічних регіональних оглядів-конкурсів серед підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності на кращу навчально - матеріальну базу з цивільного захисту;

моніторингу якості та аналізу стану навчання працюючого населення діям надзвичайних ситуаціях, підготовки і подання встановленої звітності та пропозицій щодо удосконалення цієї діяльності.

2. Законодавче підґрунття

2.1. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.

2.2. Постанова КМУ від 26.06.2013 р. № 444 “Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях”.

2.3. Постанова КМУ від 26.06.2013 р. № 443 “Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту”.

2.4. Постанова КМУ від 23.10.2013 р. № 819 “Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов’язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту”.

2.5. Постанова КМУ від 09.10.2013 р. № 787 “Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту”.

2.6. Постанова КМУ від 08.07.2015 р. № 469 “Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту”.

2.7. Постанова КМУ від 11.03.2015 р. № 101 “Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми цивільного захисту”.

2.8. Постанова КМУ від 17.06.2015 р. № 409 “Про затвердження Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій”.

2.9. Наказ МНС України від 28.12.2010 р. № 96 “Про затвердження Примірного переліку документів з питань цивільного захисту”.

2.10. Наказ МНС України від 07.06.2011 р. № 587 “Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку створення, обладнання та забезпечення функціонування консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах”.

2.11. Наказ МВС України від 11.09.2014 р. № 934 “Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту”.

2.12. Наказ МВС України від 11.09.2014 р. № 935 “Про Порядок затвердження програм навчання посадових осіб з питань пожежної безпеки, організації та контролю їх виконання”.

2.13. Наказ МВС України від 31.01.2015 р. № 113 “Про затвердження Примірного положення про формування цивільного захисту”.

2.14. Організаційно-методичні вказівки ДСНС з підготовки працюючого населення до дій у надзвичайних ситуаціях від 23.09.2013 р. № 02-10281/164.

3. Примірний перелік документів з питань цивільного захисту.

Примірний перелік документів з питань цивільного захисту визначений наказом МНС України від 28.12.2010 р. № 96 і містить такі документи, що мають бути розробленими на суб'єкті господарювання у залежності від категорії:

I. Документи щодо планування заходів з питань цивільного захисту

1. Документи щодо планування заходів з питань цивільного захисту (для ПНО, ОПН).
2. Плани захисту персоналу на об'єктах, які потрапляють у зону надзвичайної ситуації від потенційно небезпечних об'єктів (ПНО) або об'єктів підвищеної небезпеки (ОПН).
3. План реагування на надзвичайні ситуації.

II. Організаційні документи

4. Розпорядчий акт про затвердження Положення про спеціальну комісію з ліквідації надзвичайної ситуації (формалізований документ).
5. Розпорядчий акт про затвердження Статуту (положення) про аварійно-рятувальні служби (формування).
6. Розпорядчий акт про організацію роботи штабу з ліквідації наслідків НС.

III. Документи щодо створення матеріального резерву.

7. Розпорядчий акт про створення відомчого (регіонального, місцевого, об'єктового) резерву для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
8. Номенклатура матеріального резерву.
9. Програма накопичення матеріального резерву.

IV. Документи з питань радіаційного і хімічного захисту.

10. Розпорядчий акт про створення постів радіаційного і хімічного спостереження (ПРХС).
11. Положення про пост радіаційного і хімічного спостереження (для підприємств, які мають ПРХС згідно з рішенням місцевого органу виконавчої влади).
12. Аварійний план (для об'єктів, які здійснюють практичну діяльність з радіаційними або радіаційно-ядерними технологіями).
13. Цивільно-правові угоди із суб'єктами господарювання, які можуть залучатися до проведення санітарної обробки людей та спеціальної обробки одягу в разі настання надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

14. Обсяги забезпечення населення (невоєнізованих формувань) засобами радіаційного та хімічного захисту.

15. Режими радіаційного захисту населення.

V. Документи з питань евакуації.

16. План евакуації населення (працівників) у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

17. Розпорядчий акт про створення евакуаційних органів.

18. Цивільно-правові угоди місцевих органів виконавчої влади (органів місцевого самоврядування) з транспортними підрозділами чи окремими автомобільними перевізниками про організацію перевезення населення (вантажу) у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

VI. Документи щодо організації інженерного захисту.

19. Перелік об'єктів національної економіки, віднесених до категорій з цивільного захисту (витяг).

20. Аналіз впровадження вимог розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту у проектній документації.

21. План приведення сховища (протирадіаційного укриття) у готовність до прийому людей, яких необхідно укривати.

22. Паспорт сховища (протирадіаційного укриття).

23. Облікова картка сховища (протирадіаційного укриття).

24. Матеріали технічної інвентаризації захисної споруди.

VII. Документи з питань медичного та біологічного захисту населення, профілактики травматизму невиробничого характеру.

25. План медико-санітарного забезпечення населення (працівників) при надзвичайних ситуаціях природного та техногенного характеру або загрози їх виникнення.

26. Розпорядчий акт про визначення медичних сил і засобів Державної служби медицини катастроф.

VIII. Документи з питань цивільного захисту щодо забезпечення функціонування об'єктів.

27. Повідомлення про ідентифікацію потенційно небезпечного об'єкта, у тому числі – розрахунки з ідентифікації (результати ідентифікації).

28. Паспорт потенційно небезпечного об'єкта (для ПНО).

29. Свідоцтво про реєстрацію потенційно небезпечного об'єкта.

30. Свідоцтво про державну реєстрацію об'єкта підвищеної небезпеки.

31. Ідентифікація об'єкта підвищеної небезпеки (повідомлення про ідентифікацію ОПН).

32. Декларація безпеки об'єкта підвищеної небезпеки разом з експертним висновком.

33. Дозвіл на будівництво і/або реконструкцію об'єкта підвищеної небезпеки.

34. Дозвіл на експлуатацію об'єкта підвищеної небезпеки.

35. Журнал вступного інструктажу з питань техногенної безпеки.

36. Інструкція щодо виконання вимог техногенної безпеки та порядку дій персоналу у разі виникнення надзвичайної ситуації.

37. Угода про обслуговування державними аварійно-рятувальними службами.

38. Бланки регламентів надання інформації про аварію та повідомлень про надзвичайну ситуацію.

39. План заходів щодо усунення недоліків, виявлених у ході перевірки.

40. Документи про проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно ними внаслідок пожеж та аварій на об'єктах підвищеної небезпеки (для ОПН).

41. Паспорт пляжу (включає - акт водолазного обстеження дна акваторії пляжу, паспорт підводної частини акваторії пляжу, карта виміру глибин акваторії пляжу, акт про усунення з дна акваторії пляжу перешкод).

42. Розпорядчий акт про призначення відповідальних керівників з ліквідації НС на рівнях "А" і "Б".

43. Аварійні картки на небезпечні вантажі (Укрзалізниця).

ІХ. Документи з організації зв'язку та оповіщення.

44. Схема організації зв'язку та оповіщення.

45. Інструкція щодо застосування апаратури оповіщення та дій чергових у разі її несанкціонованого запуску.

Х. Документи з організації забезпечення пожежної безпеки.

46. Інструкція про заходи пожежної безпеки.

47. Інструкція для вибухопожежонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень.

48. Розпорядчий акт про призначення особи, відповідальної за роботу із забезпечення пожежної безпеки.

49. Відомості про стан систем протипожежного водопостачання.

50. Дозвіл на початок роботи новостворених підприємств, введення в експлуатацію нових і реконструйованих виробничих, жилих об'єктів та об'єктів іншого призначення, впровадження нових технологій, передачу

на виробництво зразків нових пожежонебезпечних машин, механізмів, устаткування та продукції, оренду будь-яких приміщень.

51. Сертифікат про відповідність збудованого об'єкта проектній документації, вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил.

52. Ліцензія на види робіт протипожежного призначення.

53. Сертифікат на продукцію протипожежного призначення.

XI. Документи з підготовки керівного складу та навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

54. Розпорядчий акт про організацію навчання з питань цивільного захисту на рік.

55. План-заявки (заявки) за категоріями слухачів на підготовку в Інституті державного управління у сфері цивільного захисту, на курсах та у навчально-методичних центрах цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

56. Розпорядчий акт про підготовку і проведення "Дня ЦЗ" (загальноосвітні навчальні заклади) та "Тижня безпеки дитини" (дошкільні навчальні заклади).

57. Розпорядчий акт про підготовку та проведення комплексних об'єктових навчань, тренувань з цивільного захисту.

58. Графік роботи консультаційного пункту та журнал обліку проведення консультацій (ЖЕК; сільські ради).

4. Планування та облік підготовки з ЦЗ на об'єкті господарської діяльності.

Керівними документами, за якими на об'єкті організовується підготовка з ЦЗ, є:

- наказ начальника ЦЗ об'єкту за підсумками підготовки за минулий рік і завдання на новий навчальний рік;
- програми підготовки та навчання з ЦЗ;
- витяг із плану комплектування НМЦ ЦЗ та БЖД та навчальних закладів підвищення кваліфікації.

Відповідно до цих документів на об'єкті розробляються - наказ начальника ЦЗ об'єкта за підсумками підготовки з ЦЗ за минулий і завдання на новий навчальний рік.

До наказу додаються:

- перелік навчальних груп;
- перелік тем навчань і тренувань з ЦЗ;
- тематика підготовки з ЦЗ.
- план підготовки керівного складу, формувань ЦЗ, робітників та службовців об'єкта;

- розклад занять для кожної навчальної групи.
- Крім того на об'єкті можуть розроблятися:
- графік використання об'єктів навчально-матеріальної бази;
- облік підготовки і навчання з ЦЗ.

Облік підготовки і навчання

Облік підготовки і навчання з ЦЗ на об'єкті ведеться постійно. До облікових документів на об'єкті належать:

- журнал обліку занять з ЦЗ (на кожну групу);
- журнал обліку підготовки керівного складу і фахівців у НМЦ ЦЗ та БЖД та навчальних закладах підвищення кваліфікації.

5. Категорії працюючого населення, що підлягають навчанню

Навчанню у навчально-методичному центрі ЦЗ та БЖД підлягають наступні категорії працівників суб'єктів забезпечення заходів цивільного захисту з такою періодичністю (постанова КМУ № 819-2013р.):

№ з/п	Категорії тих, хто навчається	Періодичність навчання
1	2	3
Посадові особи керівного складу цивільного захисту		
1	Посадові особи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування - міські, сільські та селищні голови	один раз на 5 років
2	Посадові особи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які забезпечують у межах законодавства виконання завдань цивільного захисту	-//-
3	Керівники (заступники керівників) суб'єктів господарювання та вищих навчальних закладів освіти	-//-
4	Відповідальні особи з питань цивільного захисту суб'єктів господарювання та вищих навчальних закладів освіти	-//-
5	Керівники (заступники керівників) загальноосвітніх закладів освіти	-//-
6	Керівники дошкільних закладів освіти	-//-
7	Відповідальні особи органів місцевого самоврядування, працівники суб'єктів господарювання, які очолюють евакуаційні органи	-//-
8	Відповідальні особи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, працівники суб'єктів господарювання, які входять до складу евакуаційних комісій	-//-
9	Відповідальні особи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, працівники суб'єктів господарювання, які виконують обов'язки секретарів евакуаційних комісій	-//-
10	Відповідальні особи, які очолюють комісії з питань надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання та вищих навчальних закладів освіти	-//-

11	Відповідальні особи, які є членами комісії з питань надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання та вищих навчальних закладів освіти	-//-
12	Відповідальні секретарі комісії з питань надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання та вищих навчальних закладів	-//-
13	Керівники робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання та вищих навчальних закладів освіти	-//-
14	Начальники (заступники начальника) служби торгівлі та харчування	-//-
15	Начальники (заступники начальників) служби оповіщення і зв'язку	-//-
16	Керівники міжшкільних методичних об'єднань та методичних кабінетів (центрів) з основ цивільного захисту та безпеки життєдіяльності	-//-
1	Керівники аварійно-технічних служб місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання	один раз на 3 роки
2	Керівники навчальних груп з підготовки працівників на підприємствах, в установах та організаціях діям у надзвичайних ситуаціях	-//-
3	Особи, які очолюють територіальні та об'єктові групи (ланки) розвідки цивільного захисту	-//-
4	Особи, які очолюють територіальні та об'єктові групи (ланки) охорони громадського порядку	-//-
5	Особи, які очолюють територіальні та об'єктові групи (ланки) радіаційного та хімічного захисту	-//-
6	Особи, які очолюють територіальні та об'єктові групи (ланки) пожежогасіння	-//-
7	Інженерно-технічні працівники, які очолюють ланки (групи) з обслуговування захисних споруд цивільного захисту	-//-
8	Особи, які очолюють територіальні та об'єктові автомобільні колони цивільного захисту	-//-
9	Особи, які очолюють територіальні та об'єктові групи (ланки) зв'язку	-//-
10	Особи, які очолюють територіальні та об'єктові пункти видачі засобів індивідуального захисту	-//-
11	Особи, які очолюють територіальні та об'єктові санітарні дружини (пости)	-//-
12	Особи, відповідальні за підготовку і проведення "Тижня безпеки дитини" в дошкільних навчальних закладах	-//-
13	Особи, які залучаються до організації та проведення робіт з дозиметричного контролю та радіаційно-хімічної розвідки	-//-
14	Особи, відповідальні за підготовку і проведення "Дня цивільного захисту" в загальноосвітніх навчальних закладах	-//-
15	Відповідальні (інструктори) консультаційних пунктів при органах місцевого самоврядування, сільських (селищних) рад	-//-
16	Працівники чергово-диспетчерських служб місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання	-//-

17	Керівники груп управління спеціальних об'єктових тренувань з цивільного захисту підприємств, установ, організацій	-//-
18	Керівники груп управління спеціальних об'єктових навчань з цивільного захисту підприємств, установ, організацій	-//-
19	Посадові особи підприємств, установ, організацій, до обов'язків яких належить забезпечення/виконання заходів пожежної безпеки	-//-
20	Працівники підприємств, організацій та установ, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою	один раз на рік

6. Категорії працівників, що підлягають навчанню у залежності від профілю суб'єкта господарювання та кількості працюючих

При перевірці суб'єкта господарювання (установи, організації) слід керуватись наступними положеннями щодо категорій посад, що підлягають навчанню, у залежності від кількості працюючих, а також інших чинників:

6.1. Суб'єкти господарювання з кількістю працюючих до 50 осіб

№ з/п	Категорії посад, що підлягають навчанню	Примітка	Періодичність навчання
1	Керівник		один раз на 5 років
2	Відповідальна особа з питань цивільного захисту	за умови призначення	один раз на 5 років
3	Керівники навчальних груп з підготовки працівників на підприємствах, в установах та організаціях діям у надзвичайних ситуаціях	за умови призначення	один раз на 3 роки
4	Працівники чергово-диспетчерських служб (за наявності)		один раз на 3 роки
5	Керівники груп управління спеціальних об'єктових тренувань з цивільного захисту підприємств, установ, організацій	дивись примітку	один раз на 3 роки
	ПРИМІТКА У вищих навчальних закладах, а також на підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб з метою комплексного відпрацювання заходів, передбачених інструкціями щодо дій персоналу у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, замість навчання щороку тривалістю до 8 годин проводиться комплексне об'єктове тренування . (Наказ МВС №934-2014р., п.2.14.)		
6	Посадові особи підприємств, установ, організацій, до обов'язків яких належить забезпечення/ виконання заходів пожежної безпеки		один раз на 3 роки
7	Працівники підприємств, організацій та установ, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою	за наявності робіт з підвищеною пожежною небезпекою	один раз на рік

6.2. Суб'єкти господарювання з кількістю працюючих понад 50 осіб

№ з/п	Категорії посад, що підлягають навчанню	Примітка	Періодичність навчання
1	Керівник		один раз на 5 років
2	Відповідальна особа з питань цивільного захисту		один раз на 5 років
3	Працівники суб'єктів господарювання, які очолюють евакуаційні органи		один раз на 5 років
4	Працівники суб'єктів господарювання, які входять до складу евакуаційних комісій		один раз на 5 років
5	Працівники суб'єктів господарювання, які виконують обов'язки секретарів евакуаційних комісій		один раз на 5 років
6	Відповідальні особи, які очолюють комісії з питань надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання		один раз на 5 років
7	Відповідальні особи, які є членами комісії з питань надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання		один раз на 5 років
8	Відповідальні секретарі комісії з питань надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання		один раз на 5 років
9	Керівники робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій суб'єктів господарювання		один раз на 5 років
10	Керівники навчальних груп з підготовки працівників на підприємствах, в установах та організаціях діям у надзвичайних ситуаціях		один раз на 3 роки
11	Особа, які очолюють об'єктові формування цивільного захисту (за умови створення)	розвідки ЦЗ, охорони громадського порядку, радіаційного та хімічного захисту, пожежогасіння, автомобільні колони ЦЗ, зв'язку, пунктів видачі засобів індивідуального захисту, санітарні дружини	один раз на 3 роки
12	Працівники чергово-диспетчерських служб		один раз на 3 роки

13	Інженерно-технічні працівники, які очолюють ланки (групи) з обслуговування захисних споруд ЦЗ	за наявності ЗС ЦЗ	один раз на 3 роки
14	Керівники аварійно-технічних служб суб'єктів господарювання	за умови утворення	один раз на 3 роки
15	Особи, які очолюють об'єктові пункти видачі засобів індивідуального захисту	за умови утворення	один раз на 3 роки
16	Керівники груп управління спеціальних об'єктових тренувань з цивільного захисту підприємств, установ, організацій		один раз на 3 роки
17	Особи, які залучаються до організації та проведення робіт з дозиметричного контролю та радіаційно-хімічної розвідки	за наявності	один раз на 3 роки
18	Керівники груп управління спеціальних об'єктових навчань з цивільного захисту підприємств, установ, організацій		один раз на 3 роки
19	Посадові особи підприємств, установ, організацій, до обов'язків яких належить забезпечення/ виконання заходів пожежної безпеки		один раз на 3 роки
20	Працівники підприємств, організацій та установ, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою	за наявності робіт з підвищеною пожежною небезпекою	один раз на рік

6.3. Вищі заклади освіти

1	Категорії посад, що підлягають навчанню	Примітка	Періодичність навчання
2	Керівники та вищих навчальних закладів освіти		один раз на 5 років
3	Відповідальні особи з питань цивільного захисту вищих навчальних закладів освіти		один раз на 5 років
4	Відповідальні особи, які очолюють комісії з питань надзвичайних ситуацій вищих навчальних закладів освіти		один раз на 5 років
5	Відповідальні особи, які є членами комісії з питань надзвичайних ситуацій вищих навчальних закладів освіти		один раз на 5 років
6	Відповідальні секретарі комісії з питань надзвичайних ситуацій вищих навчальних закладів		один раз на 5 років
7	Керівники робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій		один раз на 5 років

	вищих навчальних закладів освіти		
8	Керівники навчальних груп з підготовки працівників на підприємствах, в установах та організаціях діям у надзвичайних ситуаціях		один раз на 3 роки
9	Особи, які очолюють формування цивільного захисту (за умови утворення)	розвідки ЦЗ, охорони громадського порядку, радіаційного та хімічного захисту, пожежогасіння, автомобільні колони ЦЗ, зв'язку, пунктів видачі засобів індивідуального захисту, санітарні дружини (пости)	один раз на 3 роки
10	Працівники чергово-диспетчерських служб та суб'єктів господарювання		один раз на 3 роки
11	Керівники груп управління спеціальних об'єктових тренувань з цивільного захисту підприємств, установ, організацій	дивись примітку	один раз на 3 роки
	<p>ПРИМІТКА У вищих навчальних закладах, а також на підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб з метою комплексного відпрацювання заходів, передбачених інструкціями щодо дій персоналу у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, замість навчання щороку тривалістю до 8 годин проводиться комплексне об'єктове тренування. (Наказ МВС №934-2014р., п.2.14.)</p>		

6.4. Загальноосвітні навчальні заклади

1	Категорії посад, що підлягають навчанню	Примітка	Періодичність навчання
2	Керівник		один раз на 5 років
3	Відповідальна особа з питань цивільного захисту		один раз на 5 років
4	Керівники навчальних груп з підготовки працівників на підприємствах, в установах та організаціях діям у надзвичайних ситуаціях		
5	Особи, відповідальні за підготовку і проведення "Дня цивільного захисту" в загальноосвітніх навчальних закладах		один раз на 3 роки
6	Особи, які очолюють об'єктові формування цивільного захисту (за умови утворення)	розвідки ЦЗ, охорони громадського порядку, радіаційного та хімічного захисту, пожежогасіння,	один раз на 3 роки

		автомобільні колони ЦЗ, зв'язку, пунктів видачі засобів індивідуального захисту, санітарні дружини (пости)	
7	Працівники чергово-диспетчерських служб		один раз на 3 роки
8	Посадові особи підприємств, установ, організацій, до обов'язків яких належить забезпечення/виконання заходів пожежної безпеки		один раз на 3 роки

6.5. Дошкільні навчальні заклади

	Категорії посад, що підлягають навчанню	Примітка	Періодичність навчання
1	Керівник		один раз на 5 років
2	Відповідальна особа з питань цивільного захисту		один раз на 5 років
3	Керівники навчальних груп з підготовки працівників на підприємствах, в установах та організаціях діям у надзвичайних ситуаціях		один раз на 3 роки
4	Особа, відповідальні за підготовку і проведення "Тижня безпеки дитини" в дошкільних навчальних закладах		один раз на 3 роки
5	Особа, які очолюють об'єктові формування цивільного захисту (за умови утворення)	розвідки ЦЗ, охорони громадського порядку, радіаційного та хімічного захисту, пожежогасіння, автомобільні колони ЦЗ, зв'язку, пунктів видачі засобів індивідуального захисту, санітарні дружини (пости)	один раз на 3 роки
6	Працівники чергово-диспетчерських служб (за наявності)		один раз на 3 роки
7	Посадові особи підприємств, установ, організацій, до обов'язків яких належить забезпечення/виконання заходів пожежної безпеки		один раз на 3 роки

6.6. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування

	Категорії посад, що підлягають навчанню	Примітка	Періодичність навчання
1	Посадові особи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування - міські, сільські та селищні голови		один раз на 5 років
2	Посадові особи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які забезпечують у межах законодавства виконання завдань цивільного захисту	фахівці з питань ЦЗ РДА та інші, що не входять до зазначених переліків	один раз на 5 років
3	Відповідальні особи органів місцевого самоврядування, які очолюють евакуаційні органи		один раз на 5 років
4	Відповідальні особи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які входять до складу евакуаційних комісій		один раз на 5 років
5	Відповідальні особи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які виконують обов'язки секретарів евакуаційних комісій		один раз на 5 років
6	Начальники (заступники начальника) спеціалізованих служб цивільного захисту	енергетики, захисту сільськогосподарських тварин і рослин, інженерна, комунально-технічна, матеріального забезпечення медична, зв'язку і оповіщення, протипожежна, торгівлі і харчування, технічна, транспортного забезпечення, охорони громадського порядку	один раз на 5 років
7	Керівники навчальних груп з підготовки працівників на підприємствах, в установах та організаціях діям у надзвичайних ситуаціях		один раз на 3 роки
8	Керівники аварійно-технічних служб місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування		один раз на 3 роки
9	Особи, які очолюють територіальні формування цивільного захисту	розвідки ЦЗ, охорони громадського порядку, радіаційного та хімічного захисту, пожежогасіння, автомобільні колони ЦЗ,	один раз на 3 роки

		зв'язку, пунктів видачі засобів індивідуального захисту, санітарні дружини	
10	Інженерно-технічні працівники, які очолюють ланки (групи) з обслуговування захисних споруд цивільного захисту (за наявності)		один раз на 3 роки
11	Працівники чергово-диспетчерських служб місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування		один раз на 3 роки
12	Відповідальні (інструктори) консультаційних пунктів при органах місцевого самоврядування, сільських (селищних) рад	житлово-експлуатаційні органи, сільські (селищні) ради	один раз на 3 роки